

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

11 בינואר 2016

998

א' בשבט התשע"ו

עמוד

340 הצעת חוק תעריפי התחבורה הציבורית, התשע"ו-2016

הצעת חוק תעריפי התחבורה הציבורית, התשע"ו-2016

הגדרות

1. בחוק זה –

"חוק הפיקוח" – חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996¹;

"צווי התעריפים" – צו פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (דמי נסיעה ברכבת), התשס"ח-2008², וצו פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (מחירי נסיעה בקווי השירות באוטובוסים ומחירי נסיעה ברכבת מקומית), התשס"ג-2003³, כפי שיתעדכנו מזמן לזמן;

"השרים" – שר האוצר ושר התחבורה והבטיחות בדרכים;

"תעריפי התחבורה הציבורית" – תעריפי הנסיעה בתחבורה הציבורית הקבועים בצווי התעריפים.

2. הפחתת תעריפי התחבורה הציבורית

(א) השרים יעדכנו את תעריפי התחבורה הציבורית בהתאם להוראות חוק הפיקוח, כך שהם יופחתו בשיעור של 14.5% לעומת תעריפי התחבורה הציבורית שהיו בתוקף ביום כ' בטבת התשע"ו (1 בינואר 2016).

(ב) על עדכון בהתאם לסעיף קטן (א) יחולו מנגנוני עיגול הסכומים הקבועים בצווי התעריפים.

דברי הסבר

הציבורית, כפי שיידרש בעקבות שינוי בשיעור מס ערך מוסף.

סעיף 2 בהתאם לסעיף 13 לתקנות מסילות הברזל (דמי נסיעה), התשס"ה-2004, ולסעיף 6 לצו

פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (מחירי נסיעה בקווי השירות באוטובוסים ומחירי נסיעה ברכבת מקומית), התשס"ג-2003, כוללים תעריפי הנסיעה באוטובוסים וברכבות הקבועים בצווי התעריפים, מס ערך מוסף.

כדי שלנוסעים תינתן הטבה השווה לגובה הכנסות המדינה ממס ערך מוסף מהתשלום בעד נסיעות באוטובוסים ורכבות, נכון למועד פרסום הצעת חוק זו, מוצע לקבוע כי השרים יעדכנו את התעריפים הקבועים בצווי התעריפים כך שהתעריפים יופחתו בשיעור של 14.5% ביחס לתעריפים הקבועים בצווי התעריפים ביום כ' בטבת התשע"ו (1 בינואר 2016). הפחתה זו תיעשה בהתאם להוראות חוק הפיקוח, לרבות פנייה לוועדת המחירים בהתאם לסעיף 13 לחוק האמור. שיעור של 14.5% משקף את רכיב מס ערך מוסף הנגבה כיום מתשלום בעד דמי נסיעה באוטובוסים וברכבות בהתאם לתעריפים הקבועים בצווי התעריפים.

כדי להימנע מתעריפים שאינם עגולים ושלא יהיה ניתן לגבות אותם, מוצע לקבוע כי לעניין ההפחתה האמורה יחולו מנגנוני עיגולי הסכומים הקבועים בצווי התעריפים לעניין עדכון תעריפים בעקבות שינוי בשיעור מדד המחירים לצרכן (להלן – המדד).

כללי תעריפי הנסיעה באוטובוסים וברכבות (להלן – התעריפים) מפוקחים על פי חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996 (להלן – חוק הפיקוח), ובהתאם לכך הם קבועים כיום בצווי פיקוח שנקבעו לפי החוק האמור על ידי שר האוצר ושר התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן – השרים): צו פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (דמי נסיעה ברכבת), התשס"ח-2008, וצו פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (מחירי נסיעה בקווי השירות באוטובוסים ומחירי נסיעה ברכבת מקומית), התשס"ג-2003 (להלן – צווי התעריפים). התעריפים הקבועים בצווי התעריפים כוללים מס ערך מוסף.

בהמשך להחלטות הממשלה בעניין זה וכדי להיטיב עם המשתמשים בתחבורה ציבורית ועם השכבות החלשות, מוצע לקבוע בחוק כי תבוצע הפחתה חריפה בתעריפים, אשר תקנה לנוסעים הטבה השווה לגובה הכנסות המדינה ממס ערך מוסף מנסיעות באוטובוסים ורכבות נכון ליום כ' בטבת התשע"ו (1 בינואר 2016). כמו כן מוצע לקבוע כי בעתיד התעריפים הקבועים בצווי התעריפים לא ישונו בעקבות שינויים שיחולו בשיעור מס ערך מוסף בכלל המשק. מאחר שהתעריפים יוסיפו לכלול מס ערך מוסף כפי שקבוע בדיון, הן לאחר ההפחתה המוצעת והן לאחר שינויים עתידיים בשיעור מס ערך מוסף, ככל שיהיו, מוצע לקבוע כי כדי לתת מענה לפער שיווצר במימון עלות הנסיעה, תתאים הממשלה את תשלומי הסובסידיה שהיא מעבירה לטובת התחבורה

¹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 192; התשס"ו, עמ' 79.

² ק"ת התשס"ח, עמ' 433.

³ ק"ת התשס"ג, עמ' 964.

3. בעקבות הפחתת התעריפים לפי סעיף 2, יוגדלו תשלומי הסובסידיה שהמדינה מעבירה למפעילי התחבורה הציבורית למימון הפעלת התחבורה הציבורית, וזאת למפעילים שלגביהם נדרשת ההגדלה ובשיעור הנדרש, והכול בהתאם להסכמים שהיו קיימים בין המדינה למפעילי התחבורה הציבורית במועד תחילתו של חוק זה.
4. שונה שיעור מס ערך מוסף לפי סעיף 2 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975⁴, יחולו הוראות אלה:
- (1) תעריפי התחבורה הציבורית ימשיכו לכלול מס ערך מוסף בהתאם לשיעור המעודכן כאמור;
- (2) תשלומי הסובסידיה שהמדינה מעבירה למפעילי התחבורה הציבורית למימון הפעלת התחבורה הציבורית, יותאמו כך שלא יידרש שינוי בתעריפי התחבורה הציבורית בעקבות שינוי שיעור המס האמור; התאמה כאמור תיעשה לגבי תשלומי הסובסידיה המשולמים למפעילים שלגביהם נדרשת ההתאמה ובשיעור הנדרש, והכול בהתאם להסכמים שבין המדינה למפעילי התחבורה הציבורית שיהיו קיימים באותה עת.
5. אין באמור בסעיף 4 כדי למנוע שינוי בתעריפי התחבורה הציבורית לפי חוק הפיקוח שאינו נובע משינוי בשיעור מס ערך מוסף בלבד, ובכלל זה עדכון התעריפים לפי המנגנון הקבוע בצווי התעריפים בהתאם לשינוי בשיעור מדד המחירים לצרכן.
6. שר האוצר ממונה על ביצועו של חוק זה והוא רשאי, בהסכמת שר התחבורה והבטיחות בדרכים, להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 3** מאחר שהתעריפים הקבועים בצווי התעריפים כוללים מס ערך מוסף כאמור, והם יכללו מס ערך מוסף גם לאחר ההפחתה המוצעת, הסכומים שייוותרו מגביית דמי הנסיעה לאחר ההפחתה יקטנו ותידרש תוספת למימון עלות הפעלת מערך הנסיעה. כדי לממן את הפער שייווצר מוצע לקבוע כי יוגדלו תשלומי הסובסידיה שהממשלה מעבירה למפעילי התחבורה הציבורית.
- כיוון שכבר היום תעריפי הנסיעה באוטובוסים וברכבות אינם מספיקים למימון מלא של עלות הנסיעה, קיימים הסכמים שונים עם מפעילי התחבורה הציבורית, אשר בהתאם להם מועברים למפעילים תשלומי סובסידיה. מאחר שמגונוי ההתחשבות הקבועים בהסכמים האמורים שונים ממפעיל אחד לשני, מוצע לקבוע כי הגדלת תשלומי הסובסידיה כאמור תיעשה בהתאם להסכמים עם המפעילים, כך שיוגדלו התשלומים רק למפעילים שייפגעו מההפחתה, וכך שסך ההגדלה יהיה תואם לפגיעה האמיתית שכל מפעיל יספוג בעקבות הפחתת התעריפים.
- סעיף 4** כדי למנוע השפעה של שינוי עתידי בשיעורי מס ערך מוסף הכלליים במשק על תעריפי הנסיעה באוטובוסים ורכבות, מוצע לקבוע כי אם יחולו שינויים בשיעור מס ערך מוסף, הם לא יבואו לידי ביטוי בשינוי תעריפי הנסיעה, אלא בהתאמת תשלומי הסובסידיה למפעילים, בדומה למנגנון הקבוע ביחס להפחתה
- המוצעת בסעיף 3 להצעת החוק. משמעות האמור היא כי התעריף לא ישונה, אולם הרכבו ישתנה: הוא יכלול מס ערך מוסף בהתאם לשיעור המעודכן, והרכיב שמשמש למימון עלות הנסיעה יגדל או יקטן. כדי לתת מענה לפער שייווצר במימון עלות הנסיעה, יותאמו תשלומי הסובסידיה בהתאם להסכמי הסובסידיה עם המפעילים שעמם קיימים הסכמים, כפי שמפורט לעיל בדברי ההסבר לסעיף 3 להצעת החוק.
- סעיף 5** בהתאם לחוק הפיקוח מוסמכים השרים, בהמלצת ועדת המחירים או לאחר שקימה עמה התייעצות, לקבוע את תעריפי הנסיעה בצווים ולעדכן אותם. עדכון תעריפים הקבועים בצווי התעריפים יכול לנבוע, בין השאר, משינוי במבנה התעריפים, באזורי התעריפים, בסוגי הכרטיסים או משינוי בעלויות. כמו כן, קובעים הצווים מנגנון עדכון לתעריפים בעקבות עלייה במדד. מוצע להבהיר כי אין בהוראות סעיף 4 להצעת החוק כדי לפגוע בסמכות לשינוי התעריפים הקבועים בצווים לפי חוק הפיקוח, ובכלל זה לעדכון התעריפים בהתאם לשינויים במדד כאמור, או בשל כל נימוק אחר שאינו קשור לשינוי בשיעור מס ערך מוסף בלבד.
- סעיף 6** מוצע לקבוע כי שר האוצר יהיה ממונה על ביצוע החוק המוצע וכי הוא יהיה רשאי בהסכמת שר התחבורה והבטיחות בדרכים, להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.

⁴ ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

